

Име: Юрослав Минчев

Област: Пазарджишка

Община: Пазарджик

Населено място: Град Пазарджик

Училище: Професионална Гимназия по Икономика и Мениджмънт

Клас: XI - А

Стремежът ни към справедливост

Справедливостта е основана на етиката и естественото право. Всеки човек трябва да има права, сред които е и това да бъде справедливо съден, независимо от своята раса, религиозна принадлежност, пол, сексуална ориентация, национален произход, възгледи. Но какво е справедливост всъщност? Според *Български тълковен речник*, „справедлив” е безпристрастен, основаващ се на правдата и истината.

За разлика от морала, при който може да се забележат различия в разбирането за нравствените норми на поведение, които са най-пристойни за хората в обществото, справедливостта не предлага възможност за свободна интерпретация, тъй като се основава на истината. А правдата е част от живота ни и може да бъде търсена във всяка една област от него. От ранна детска възраст, родителите и учителите се заемат със задачата да формират съзнанието на децата в търсене на истината и правдата. А когато те пораснат още малко, вече са способни сами да разпознават истината в определени ситуации и да доразвият представите си по темата. С натрупване на житейски опит обаче, човек си дава сметка, че светът не е толкова справедлив, колкото си е мислил. Точно с тази цел са създадени и правосъдните институции. За да има гарант за справедливост в нашия несъвършен човешки свят. Институции, които да се борят срещу несправедливостите, възвръщайки ни вярата в правотата.

Правосъдие е определението за максимална справедливост в демократичния свят. То е системата от закони, която урежда отношенията между хората. Регулира, санкционира и дава правото на свобода на личността. Тази свобода се състои в това, че човек може да решава по какъв начин да действа и да взима решения в определени ситуации от ежедневието и живота, стига те да не нарушават законите и общите

правила за съжителстване. Правосъдието бива прилагано от съдебната власт, която е формирана от съвкупност от съдилища, в които се решават спорове чрез прилагането на законите. Тя е независима от другите две власти – законодателна и изпълнителна - и не създава закони, а ги интерпретира и прилага по конкретни казуси.

Обаче, законът не винаги е ясен, понякога той може да бъде интерпретиран по различен начин. Тук се намесва съдията, който има ключова роля за разрешаването на спора и това накъде ще се наклони везната. При вземане на решение, дали определен човек трябва да бъде осъден или не, мнението на съдията не трябва да бъде повлияно от фактори като пол, раса, религиозна принадлежност. В противен случай присъдата му няма да бъде обективна, безпристрастна и съответно няма да бъде справедлива.

Съдебната власт в България разполага с различни видове съдилища: районни, окръжни, апелативни, военни, Върховен касационен съд, Върховен административен съд и Конституционен съд. Районните съдилища разглеждат дела на първа инстанция – граждански, наказателни и административно-наказателни. Сред тези казуси може да се открият такива, свързани със семейни, трудови и търговски дела, дела за осиновяване и издръжка, подялба на имущество. От своя страна, Окръжният съд действа като втора инстанция при обжалване на присъда, издадена от Районния съд. Може обаче да бъде и първа инстанция при дела за определяне на бащинство, прекратяване на осиновяване, дела за тежки престъпления, като убийство, изнасилване, притежание и употреба на наркотични вещества.

Апелативните съдилища действат като първоинстанционен съд за решенията, взети от Окръжния съд. А Военният съд се концентрира върху дела за престъпления, извършени от военнослужещи или служители на МВР.

Като върховни инстанции, Върховният касационен съд бди да бъдат точно и еднакво прилагани законите от всички съдилища. А Върховния административен съд прави същото, но само във връзка с административното правораздаване. От своя страна, Конституционният съд осигурява върховенството на Конституцията.

В тази съдебна структура, има и още едно действащо звено и то е Прокуратурата. Нейните функции са да ръководи разследването и да упражнява надзор за

законосъобразното му провеждане, да привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и поддържа обвинението по дела от общ характер.

Съдебната власт е жизнено необходима структура в нашия живот. Тя решава много спорове чрез прилагането на законите. Ако такъв гарант на справедливостта не съществуваше, то с голяма вероятност би настъпил хаос и анархия. Светът не би бил такъв, какъвто го познаваме. Законите са нашия компас и ориентир към истината. Понякога определена ситуация може да бъде субективно разглеждана като справедлива от един човек, но съгласно закона, да не е. Затова и ролята на законодателите е изключително важна, защото те създават нашия пътеводител към постигането на едно по-справедливо общество. А гражданите, като част от тази общност, спазвайки законите, могат да се радват на един нормален и спокоен живот, защото знаят, че ако някой им навреди, той ще си получи съответното наказание.

Всеки в ролята, която изпълнява в колектива, може да помогне за създаването на един по-справедлив живот, в който да преобладава доброто и правдата. Заедно, влагайки общи усилия в тази посока, можем да постигнем един по-добър живот.